

1. Legyen a két különböző természetes szám a , ill. b . A feladat feltételei szerint

$$(1) \quad \frac{a+b}{2} = 10p+q,$$

$$(2) \quad \sqrt{ab} = 10q+p,$$

ahol p és q a két középvérték számjegyei; ezért

$$(3) \quad 0 \leq q \leq 9, \quad 0 < p \leq 9.$$

A számtani és mértani közép közötti egyenlőtlenségből $a \neq b$ alapján

$$10p+q > 10q+p \quad \text{és ebből} \quad p > q.$$

(1)-ből, ill. (2)-ből

$$a+b = 2(10p+q) \quad \text{és} \quad ab = (10q+p)^2,$$

eszerint a és b a következő másodfokú egyenletnek tesz eleget:

$$(4) \quad x^2 - 2(10p+q)x + (10q+p)^2 = 0.$$

Egész együtthatós másodfokú egyenletnek csak akkor lehet mindkét gyöke természetes szám, ha a

$$(5) \quad D = 4 \cdot 9 \cdot 11(p+q)(p-q)$$

diszkriminánsa teljes négyzet, vagyis minden benne előforduló törzstényező páros kitevővel szerepel.

Tehát $p+q = 11$, hiszen (3) miatt a $p-q$ nem lehet 11, másrészt $p+q \leq 18 < 2 \cdot 11$. Ebből az is következik, hogy p és q egyike páros, másika páratlan.

Most már $p-q$ csak egy 9-nél kisebb páratlan négyzetszám lehet, vagyis

$$p-q = 1,$$

így pedig

$$p = 6, \quad q = 5,$$

és a két szám $a = 32$, $b = 98$, sorrendjük a követelményekben lényegtelen.

Valóban, a két középvérték

$$\frac{a+b}{2} = 65 \quad \text{és} \quad \sqrt{ab} = 56,$$

eleget tesz a feladat követelményeinek.

2. A 12-alapú számrendszerben (4) és (5) így alakulnak:

$$x^2 - 2(12p+q)x + (12q+p)^2 = 0,$$

$$D = 2^2 \cdot 11 \cdot 13(p-q)(p+q),$$

ahol $1 \leq p-q \leq 11$, $1 \leq p+q \leq 21$, a $p+q = 13$, $p-q = 11$ föltételezés viszont $p = 12$ -re vezet, ami nem lehet számjegy ebben a rendszerben.

Megjegyzés. Az eredeti versenyfeladat ezt is tartalmazta: „Keresendő további olyan számrendszer, amelyben a (különben változatlan) probléma szintén megoldható.” Nos, ilyen a 9-es alapszámú rendszer ⁹⁾118 és ⁹⁾20 száma, (vagyis 98 és 18) számtani közepük ⁹⁾64, mértani közepük ⁹⁾46.